

**Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

**Методичні рекомендації
до написання та захисту кваліфікаційної
(магістерської) роботи**

для здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Кременець 2022

*Рекомендовано рішенням кафедри мистецьких дисциплін та методик їх викладання
(протокол № 2 від 06.09.2022 р.)
рішенням вченої ради факультету дошкільної
і початкової освіти, історії та мистецтв Кременецької обласної
гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка
(протокол № 1 від 08.09.2022 р.)*

Рецензенти:

Мельник О. П. – доцент кафедри педагогіки мистецтва та фортепіанного виконавства Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, доцент.

Ільчук Л. П. – доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук.

Соляр Л. В.

Методичні рекомендації до виконання та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи для здобувачів з галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2022. 27 с.

Запропоновані рекомендації є науково-методичним супроводом наукової роботи магістрантів і спрямовані на ознайомлення з правилами написання та оформлення магістерських робіт.

Методичні рекомендації призначені для магістрантів, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

**Загальні методичні рекомендації
до написання та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи**

Зміст

ВСТУП	4
1. Етапи підготовки та порядок виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи.....	5
2. Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи	6
3. Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи	8
4. Оформлення списку використаних джерел	12
5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	13
6. Оформлення додатків	14
ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ ТА ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ЇЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ	14
7. Представлення до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи	15
8. Організація проведення захисту	15
ВІДГУК ТА РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКУ) РОБОТУ	16
9. Відгук наукового керівника	16
10. Рецензія на кваліфікаційної (магістерську) роботу	14
ДОДАТКИ	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

ВСТУП

Магістр – це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра чи спеціаліста здобув поглиблені спеціальні уміння й навички, має певний досвід їхнього застосування у галузі музичного мистецтва. Магістр повинен мати здібності до творчої науково-дослідної і науково-педагогічної діяльності, володіти методологією наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями.

Кваліфікаційна (магістерська) робота – це самостійне наукове дослідження, яке готується з метою отримання академічного ступеня магістра, та публічно захищається під час підсумкової атестації.

Її тематика та науковий рівень мають відповідати освітньо-професійній програмі навчання в магістратурі і повинна бути направлена на вирішення професійних завдань в області музичного мистецтва. Обов'язковим результатом магістерської роботи має бути можливість упровадження її результатів у практичну діяльність.

До магістерської роботи випускника факультету дошкільної і початкової освіти, історії та мистецтв висувають такі вимоги:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану розвитку педагогіки та музикознавства, а також практичним завданням зазначеної сфери;
- об'єктивність дослідження;
- чіткість характеристики наукової проблеми, мети, завдань, об'єкта, предмета та методів дослідження;
- аналіз рівня розробленості теми;
- аналітичний розбір музично-педагогічного матеріалу відповідно методологічним нормам;
- обґрунтованість висновків і практичних рекомендацій;
- бездоганність тексту з погляду законів і правил логіки, граматики та пунктуації;

— відповідність вимогам державних та міжнародних стандартів, а також наукового стилю викладу;

— своєчасність виконання.

Кваліфікаційну (магістерську) роботу виконують відповідно до завдання-графіка, затвердженого кафедрою. Цей процес спрямовують і контролюють завідувач кафедри, науковий керівник і консультант.

Магістерська робота підлягає рецензуванню.

Захищають її публічно на засіданні державної екзаменаційної комісії.

Етапи підготовки та порядок виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

1. Магістрант обирає тему магістерського дослідження з музичного мистецтва, враховуючи власні вподобання.

2. Для написання магістерської роботи магістранту призначається науковий керівник із числа кандидатів та докторів наук.

3. Для кожного магістранта складається індивідуальний план до написання магістерської роботи, згідно якого здійснюється поточний контроль (обговорення структурних розділів дослідження на засіданні кафедри).

4. За місяць до захисту магістерська робота подається науковому керівникові з метою підготовки ним відгуку на дослідження, а також направляється на рецензування.

5. Попередній захист магістерської роботи відбувається на засіданні кафедри з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента, довідки про перевірку роботи на плагіат. Дата і процедура попереднього захисту визначається кафедрою. Під час обговорення магістерської роботи члени кафедри висловлюють магістранту свої зауваження і пропозиції щодо подальшого доопрацювання та рекомендують або не рекомендують подане дослідження до захисту екзаменаційній комісії під час підсумкової атестації,

що оформлюється протокольно.

6. Після успішного попереднього захисту робота візується завідувачем кафедри і допускається до офіційного захисту. Магістрант повинен подати на кафедру роботу в твердій палітурці в одному примірнику із необхідним комплектом документів на кафедру не пізніше ніж за 10 днів до захисту перед екзаменаційною комісією.

7. До захисту допускаються магістранти, які:

а) рекомендовані кафедрою до захисту та надали витяг із протоколу її засідання;

б) мають позитивний відгук наукового керівника і рецензію на роботу;

в) виконали та оформили роботу відповідно до вимог даних методичних рекомендацій;

г) здійснили перевірку роботи на онлайн-сервісі пошуку плагіату **Unicheck**.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Текст друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм), через півтора інтервали – з використанням шрифту текстового редактора Word – Times New Roman, 14-й кегль.

Текст магістерської роботи друкується з дотриманням таких відступів від краю сторінки: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 15 мм.

Загальний обсяг магістерської роботи – 60–80 сторінок.

Під час оформлення магістерської роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього документу. Прізвища, назви підприємств, установ, організацій у магістерській роботі наводяться мовою оригіналу. Скорочення слів і словосполучень виконуються відповідно до чинних стандартів з бібліотечної і видавничої справи.

Заголовки структурних частин магістерської роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовку не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір тексту. У кінці надрукованого таким чином заголовку ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 1 інтервалу (3 мм).

Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту та дорівнювати 1,25 мм. Кожну структурну частину магістерської роботи починають з нової сторінки.

Назви підрозділів друкуються з абзацного відступу напівжирним шрифтом та вирівнюються по ширині. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка. Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Після заголовка підрозділу крапка не ставиться. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 1–2 інтервалам. Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

Ілюстрації (фотографії, схеми) і таблиці розміщують в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі магістерської роботи подано одну ілюстрацію, то її

нумерують за загальними правилами. **Таблиці** нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з порядкового номера таблиці.

Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи

Робота виконується українською мовою кожним здобувачем індивідуально та повинна містити:

— титульний аркуш (з підписами здобувача, керівника магістерської роботи, візою завідувача кафедри «До захисту») наведено у *Додатку 1*;

— зміст;

— перелік умовних позначень та скорочень (за необхідності);

— вступ;

— основну частину (розділи роботи);

— висновки;

— список використаних джерел;

— додатки (за необхідності).

Роботу на здобуття кваліфікації магістра подають у вигляді переплетеного рукопису, до якого додається:

— відгук наукового керівника;

— рецензія.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел та ін.

Вступ розкриває сутність і стан досліджуваної проблеми (завдання) та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Далі подають загальну характеристику роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв'язання проблеми (дослідження) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку галузі державного управління. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага магістранта, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не потрібно формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Після формулювання мети і завдань дослідження у магістерській роботі визначаються об'єкт і предмет дослідження.

Для вирішення конкретних завдань магістерської роботи використовуються відповідні **методи**.

У дослідженнях переважно використовуються теоретичні та емпіричні методи.

Методи теоретичного дослідження – це методи виявлення істини.

До теоретичних методів відносять: аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, порівняння, моделювання, абстрагування, індукція, дедукція та ін.

Методи емпіричного дослідження – це способи дослідження реального досвіду організації освітнього процесу, які використовуються не тільки на етапі дослідження проблеми, але й у процесі перевірки і уточнення отриманих результатів. До них відносять методи вивчення педагогічного досвіду: спостереження, бесіда, інтерв'ювання, анкетування, опитування, тестування; узагальнення педагогічного досвіду, створення проблемних ситуацій, музично-творчі завдання тощо.

Особливе місце у методах емпіричного дослідження належить педагогічному експерименту. **Педагогічний експеримент** – це дослідницька діяльність з метою вивчення причинно-наслідкових зв'язків у педагогічних явищах. Вона передбачає дослідне моделювання педагогічного явища та умов його перебігу; активний вплив дослідника на педагогічне явище; визначення результатів педагогічного впливу та взаємодії.

Методи математичної статистики застосовують для опрацювання отриманих даних методами опитування та експерименту. Вони дають змогу оцінити результати експерименту, підвищують надійність висновків, створюють підстави для узагальнень. Найпоширенішими математичними методами у педагогіці є: реєстрація, ранжування, шкалування тощо.

Наукова новизна дослідження висвітлює коротку анотацію нових наукових рішень, запропонованих магістрантом особисто.

Новим може бути поєднання засобів навчання, використання певних методів, прийомів тощо.

Пропонуємо деякі шаблони, які можна використовувати при формуванні наукової новизни: уперше здійснено комплексне...; розроблено нову систему...; досліджено специфічні зв'язки...; визначено ефективність...; розроблено метод..., який відрізняється від...; доведено залежність між... тощо.

Практичне значення отриманих результатів. В роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в роботі, що

має прикладне значення, – відомості про практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починається з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів дослідження;
- виклад загальної методики та основних методів дослідження;
- експериментальну частину і методику дослідження;
- проведені теоретичні та/або експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

В **огляді літератури** здобувач стисло аналізує опрацьовані ним джерела за досліджуваною проблемою, називає питання, що залишилися невирішеними і визначає своє місце у розв’язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

В **основній частині роботи** обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення завдань і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення дослідження, викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Автор магістерської роботи повинен оцінити повноту вирішення поставлених задач, достовірність одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних досліджень, обґрунтування потреби додаткових досліджень, негативні результати, які обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Після кожного розділу основної частини бажано навести короткі висновки.

У **Висновках** обґрунтовуються найбільш важливі наукові та практичні результати, отримані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми (задачі), її значення для науки і практики. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо використання здобутих результатів. В першому пункті висновків коротко оцінюють стан питання. Далі у висновках розкривають методи вирішення поставленої в роботі наукової проблеми (завдань), їх практичний аналіз, порівняння з відомими розв'язаннями.

У висновках необхідно:

- наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів;
- обґрунтувати їх достовірність;
- викласти рекомендації щодо використання результатів дослідження у практичній діяльності.

Висновки повною мірою мають давати відповідь на поставлені у магістерській роботі завдання, у них відображуються основні результати дослідження. Рекомендується починати кожен з висновків з дієслів доконаного виду (наприклад: «проаналізовано...», «досліджено...», «встановлено...», «розглянуто...», «рекомендовано...» тощо).

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Джерела можна розміщувати двома способами:

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні магістерських робіт);
- у порядку появи посилань у тексті.

Зразки оформлення бібліографічних джерел наведено у *Додатку 2*.

Список використаних джерел складає приблизно 60 джерел.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні магістерської роботи здобувач повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати, що наводяться в магістерській роботі, на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, завдання, питання, а також вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування документа, забезпечують необхідну інформацію про нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останніх видань.

Посилання на джерела в тексті дослідження слід зазначати порядковим номером за переліком використаних джерел, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1–7]...», або [15, 34, 47]».

Коли в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, треба наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком використаних джерел, та сторінка на якій міститься цитований матеріал, наприклад, «... [36, с. 27]».

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати береться в лапки та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками;

в) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело у квадратних дужках;

г) якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

д) коли магістрант, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора магістерської роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. - М.В.), (підкреслено мною. - М.В.), (розбивка моя. – М.В.).

Оформлення додатків.

У разі потреби до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи:

- нотні приклади музичного матеріалу який аналізується;
- конспекти уроків з музичного мистецтва;
- таблиці жанрових, стилістичних порівнянь;
- ілюстрації (малюнки або фотографії) допоміжного характеру.

ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ ТА ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ЇЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Результативність виконання магістерської роботи залежить від комплексного використання магістрантом здобутих під час навчання теоретичних та практичних знань у галузі музичного мистецтва, умінь та навичок під час її написання та презентації.

Цінність роботи визначається на основі:

- актуальності змісту дослідження;
- відповідності сучасному стану і розвитку музичного мистецтва;
- можливості запровадження результатів дослідження у теорію та практику музичного мистецтва.

Представлення до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Магістерська робота повинна бути представлена до захисту разом із відзивом наукового керівника та рецензією, які вкладаються в роботу окремо та оприлюднюються під час захисту магістерської роботи.

З метою підвищення якості магістерських робіт кафедрою потрібно проводити попередній їх захист на своїх засіданнях. За результатами рішення кафедри завідувачем кафедри на титульній сторінці роботи робиться напис «До захисту». У разі негативної оцінки роботи відповідною кафедрою магістранту надається можливість доопрацювання роботи за умови своєчасного подання її у відповідні навчальні підрозділи.

Термін подання магістерської роботи у відповідні навчальні підрозділи разом із відзивом і рецензією – за два тижні до захисту на засіданні підсумкової атестації.

До захисту не допускаються роботи магістрантів, які не виконали навчальної програми та мають на момент подання до захисту магістерської роботи академічну заборгованість.

Організація проведення захисту

Захист магістерської роботи проводиться під час проведення державної атестації на засіданні державної екзаменаційної комісії. На презентацію результатів дослідження випускникові відводиться 10-15 хвилин.

Під час презентації випускник готує реферат-доповідь, де коротко обґрунтовує вибір теми дослідження та наводить її основні результати, проходячись оглядово по кожному із завдань дослідження. Для більш структурованого викладу матеріалів дослідження випускник може підготувати роздаткові матеріали, музичні приклади, допоміжні ілюстрації своєї магістерської роботи.

Оцінювання магістерської роботи проводиться на засіданні підсумкової атестації за підсумками захисту магістерської роботи, де береться до уваги рівень виконаної роботи, якість оформлення роботи, уміння здобувача володіти

аналітичним матеріалом роботи, використовувати наукові методи дослідження, уміння логічно мислити, доводити, робити обґрунтовані висновки за розділами і в цілому за роботою, професійно відповідати на поставлені питання. Оцінка з магістерської роботи виставляється після її захисту.

ВІДГУК ТА РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ (МАГІСТЕРСЬКУ) РОБОТУ

Відгук наукового керівника

Завершену магістерську роботу здобувач подає науковому керівнику для перевірки та підготовки відгуку на неї.

Датований та підписаний відгук наукового керівника має дати характеристику проведеної з усіх розділів роботи. Він складається з визначення самостійності та актуальності наукового дослідження; відповідності змісту магістерської роботи до плану; переліку основних методів та інструментарію дослідження; рівня застосування автором теоретичних знань для розв'язання конкретних практичних завдань; визначення глибини і комплексності підходу при аналізі музичного матеріалу; оцінки якості виконаної магістерської роботи та зазначення недоліків; загальної оцінки роботи (позитивної або негативної).

Рецензія на магістерську роботу

Кожна завершена магістерська робота направляється відповідною кафедрою на зовнішню рецензію. До рецензування залучаються наукові та науково-педагогічні працівники кафедр, що мають, як правило, науковий ступінь або вчене звання. Рецензент визначається завідувачем кафедри за умови, що коло наукових та фахових інтересів рецензента відповідає тематиці роботи.

Рецензія має бути підписана та завірена. У рецензії має бути визначена актуальність обраної теми, практична значущість виконаної магістерської роботи, дана характеристика щодо розкриття теми роботи, відповідність її змісту до завдання. Рецензент робить висновок щодо використання в роботі

сучасних методів дослідження, методичних підходів розроблених студентом. У рецензії дається загальна оцінка магістерської роботи (оформлення, стиль, грамотність викладання). За бажанням рецензент може висловити зауваження та думку про оцінку роботи (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), робить висновок щодо можливості допущення її захисту перед підсумковою атестацією.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса
Шевченка
Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

ПОГОДЖЕНО
ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
мистецьких дисциплін та методик
їх навчання

_____ (ПШБ)

_____ (підпис)

« ____ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА (МАГІСТЕРСЬКА) РОБОТА

на тему _____

спеціальність _____

(код і назва)

освітньо-професійна програма _____

(назва)

Керівник кваліфікаційної (магістерської) роботи

_____ (науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ПШБ)

Виконав _____

(підпис) (Ініціал імені, прізвище здобувача вищої освіти)

Кременець – 20____

ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практ. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с.

<p>Три автори</p>	<p>2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p> <p>4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.</p>
<p>Чотири і більше авторів</p>	<p>1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с.</p> <p>2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p> <p>4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.</p>
<p>Автор(и) та редактор(и)/упорядники</p>	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінальновиконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p> <p>3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с.</p> <p>4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p> <p>5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p>
<p>Без автора</p>	<p>1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p> <p>2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p> <p>3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с.</p> <p>4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.</p>

	5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.</p> <p>3. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.</p>
Частина видання	
Книги	<p>1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241.</p> <p>4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p>

	<p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науковопопулярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p>
<p>Статті із продовжуваних та періодичних видань</p>	<p>1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65.</p> <p>2. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55.</p> <p>4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17.</p> <p>5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p> <p>8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. <i>Political Science</i>. 1991. № 2. P. 15–43.</p>
Інші видання	
<p>Законодавчі та нормативні документи</p>	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р.</p>

	<p>№ 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Балансбюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p> <p>2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. инт»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>

Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН України. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photo/gallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі Бібліотечний вісник. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovi_vydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с.</p> <p>3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис...</p>

	<p>канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вінченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p> <p>4. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.</p>
--	--

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базові:

1. Афанасьєв А. О. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / А.О. Афанасьєв, Є. В. Кузькін. Харків: Вид. ХНЕУ, 2005. 96 с.
2. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Кн. 1 и 2. Изд.2-е Ленинград. Музыка, 1971. 376с.
3. Акопян Л. Анализ глубинной структуры музыкального текста. Москва: Практика, 1995. 256 с.
4. Кринецкий И. И. Основы научных исследований. Киев-Одесса : Вища школа, 1981. – 208 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. Київ: Кондор, 2003. 192 с.
6. Пальчевский Б.А. Научное исследование : объект, направление, метод. Львов : Вища школа, 1979. 180 с.
7. Пушкарь А. И. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности : учебн. пособ. / А.И. Пушкарь, Л.В. Потрашкова. Харків: Изд. ИНЖЕК, 2006. 289 с.
8. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : [навч. посіб.]. Київ: ЦНЛ, 2003. 116 с.
9. Черкасов В. Ф. Основи наукових досліджень у музично-освітній галузі: підручник: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, Харків: ФОП Озеров, 2017.
10. 5. Чернілевський Д. В., Томчук М. І., Дубасенюк О. А., Антонова О. Є., Захарченко В. І., Вознюк О. В., Сіранчук Н. З. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. вид. 3-є, переробл. / за ред. проф. Д. В. Чернілевського. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2012.
11. Шип В. С. Музична форма від звуку до стилю. Навчальний посібник. Київ: Заповіт, 2008. 367с.
12. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (Музичні форми): Підручник. Ч.1. Тернопіль: СМП Астон, 1999, 208 с.

Додаткові:

1. Білуха М. Т. *Методологія наукових досліджень*. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Берегова О. Проблематика творів сучасних українських композиторів у контексті ідей постмодернізму / *Наукові записки. Серія : Мистецтвознавство. Тернопільський державний педагогічний університет ім. В. Гнатюка* : № 2 (3), 1999. С. 21–26.
3. Березовчук Л. О восприятии элементов стиля прошлого в современном произведении / *История и современность* : Сб. статей / Ред.-сост. А. И. Климовицкий, Л. Г. Ковнацкая, М. Д. Собинина. Львів: Советский композитор, ЛО, 1981. С. 45–56.
4. Берков В. *Формообразующие средства гармонии: Аккорд. Лейтгармония. Секвенция*. Москва: Сов. композитор, 1971. 344 с.
5. Бобровский В. *О переменности функций музыкальной формы*. Москва: Музыка, 1970. 228 с.
6. Бобровский В. *Тематизм как фактор музыкального мышления* : Очерки в двух выпусках. Выпуск первый. Москва: Музыка, 1989. 268 с., нот.

Електронні ресурси:

1. *Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту»* URL: <http://vnz.org.ua/zakono-davstvo/111-zakon-ukrayiny>. (дата звернення 03.02.2022).
2. *Методологія науки* URL: <http://www.inter-pedagogika.ru>. (дата звернення 12.10.2021).
3. *Методологія науки – Fajr* URL: sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific. (дата звернення 27.08.2022).